

Hoge Gezondheidsraad

Zelfbestuursstraat 4
B-1070 BRUSSEL

Uw brief van: 24 februari 2005
Uw kenmerk: ref. A3/RW/FV/PB/ak/19/201615

Ons kenmerk:
Datum:

Nota voor de heer Minister Rudy
DEMOTTE

Bijlage(n): /

Telefoon Onthaal: 02/525 09 00
Fax : 02/525 09 77

Betref: Advies met betrekking tot het ontwerp van koninklijk besluit houdende de normering van zendmasten voor elektromagnetische golven tussen 10 MHz en 10 GHz
HGR: 8103

ADVIES VAN DE HOGE GEZONDHEIDSRAAD MET BETREKKING TOT HET ONTWERP VAN KONINKLIJK BESLUIT HOUDENDE DE NORMERING VAN ZENDMASTEN VOOR ELEKTROMAGNETISCHE GOLVEN TUSSEN 10 MHZ EN 10 GHZ

Op 28 februari 2005 heeft de Hoge Gezondheidsraad van het Kabinet van Minister R. DEMOTTE een adviesaanvraag met referentie ref. A3/RW/FV/PB/ak/19/201615 ontvangen met betrekking tot het nieuwe ontwerp van koninklijk besluit houdende de normering van zendmasten voor elektromagnetische golven tussen 10 MHz en 10 GHz.

Tijdens de vergadering van 22 maart 2005 heeft de Hoge Gezondheidsraad (ad hoc werkgroep "Niet-ioniserende Stralingen") een advies uitgebracht, gevalideerd door het Overgangscollege van de Hoge Gezondheidsraad op 13 april 2005.

Dit advies is de aangepaste versie van het advies van de Hoge Gezondheidsraad van 11 oktober 2000 met betrekking tot het ontwerp van koninklijk besluit houdende de normering van zendmasten voor elektromagnetische golven tussen 10 MHz en 10 GHz. Recent werd echter dit koninklijk besluit, dat op 29 april 2001 gepubliceerd werd, geannuleerd door de Raad van State via het arrest nr. 138.417 van 15 december 2004.

De Hoge Gezondheidsraad kan het voorgestelde "ontwerp van koninklijk besluit houdende de normering van zendmasten voor elektromagnetische golven tussen 10 MHz en 10 GHz" onderschrijven, mits er rekening gehouden wordt met onderstaande bemerkingen:

1. De tekst spitst zich duidelijk toe op vast opgestelde GSM antennes alhoewel het de bedoeling zou moeten zijn ook andere technologieën in het brede vermelde frequentiegebied in het koninklijk besluit te betrekken. Daarom is een meer algemene formulering aangewezen, eventueel met specifieke aanwijzingen naar vast opgestelde GSM-antennes (bv. aan de hand van ondertitels) waar dit opportuun is.

Contactpersoon: Filip Waghemans E-mail: Filip.Waghemans@health.fgov.be Tel.: 00.32.2.525.09.66 Fax: 00.32.2.525.09.77	http://www.health.fgov.be/CSH_HGR	.be
--	---	------------

2. De Raad neemt akte van de diverse initiatieven die overal in de wereld worden genomen zowel naar wetenschappelijk onderzoek toe als naar normering. De ICNIRP (International Commission on Non-Ionizing Radiation Protection)-richtlijn wordt wat dit betreft geapprecieerd en als referentie aanvaard. Gelet op het feit dat het koninklijk besluit specifiek met gezondheid te maken heeft en gelet op de bestaande onzekerheden zowel m.b.t. mogelijke a-thermische (of niet thermische) effecten, als m.b.t. medische implantaten die de ICNIRP norm buiten beschouwing laat, meent de Raad evenwel dat het opportuun is in het kader van het voorzorgsprincipe, een grotere veiligheidsmarge aan te nemen dan deze die door de ICNIRP richtlijn wordt gehanteerd. De Raad adviseert daarom een factor 200 in vermogensdichtheid t.o.v. de ICNIRP richtlijn aan te nemen, rekening houdend met de *huidige* wetenschappelijke kennis en technologie (wat voor 900 MHz met een norm van 0,024 W/m² of 3 V/m overeenkomt daar waar de ICNIRP richtlijn met een norm van 4,7 W/m² of 42 V/m overeenkomt. De maximum SAR (Specific Absorption Rate) voor het ganse lichaam zou 0,0004 W/kg moeten zijn in plaats van 0,02 W/kg. De vermogensdichtheden S in W/m² zouden derhalve een factor 50 lager moeten zijn dan de in het voorstel vermelde waarden. Dit voorstel is gebaseerd op de volgende argumentatie:
 - a. Beneden 4,7 W/m² tot ongeveer 0,024 W/m² of 3 V/m worden in de wetenschappelijke literatuur biologische effecten beschreven (weliswaar niet steeds bevestigd of naar menselijke gezondheid gerelateerd).
 - b. 3 V/m is een Europese norm voor elektromagnetische compatibiliteit en geeft derhalve bijkomende bescherming aan personen met medische implantaten.
 - c. 3 V/m geeft technische voordelen m.b.t. metingen en controle.
 - d. Metingen die werden uitgevoerd door leden van de Raad zowel als door het BIPT (Belgisch Instituut voor Postdiensten en Telecommunicatie) en ISSeP (Institut Scientifique de Service Public) tonen dat deze norm geen technische en economische problemen geeft, tenminste wat de huidige antennes van mobiele telefonie betreft.
 - e. Een dergelijke norm vangt onzekerheden op voor blootstelling van mogelijk genetisch gevoelige en zwakke individuen (o.a. kinderen en foetussen)
 - f. De toepassing van het ALARA (As Low As Reasonably Achievable)-principe in het kader van het voorzorgsprincipe
3. Volgens de Raad moet de zin “De eigenaar moet voor *de ingebruikname van een antenne*, met uitzondering van mobiele antennes, ...”, weergegeven op pagina 2, vervangen worden door “De eigenaar moet voor *het oprichten van een zendmast*, met uitzondering van mobiele antennes, ...” in de Nederlands- en Franstalige tekst. Verder merkt de Raad op dat in de 1ste zin van het punt “Belangrijke Opmerking”, weergegeven in de Franstalige bijlage, “des champs magnétiques” moet vervangen worden door “des champs électromagnétiques”. In de Nederlandstalige tekst moet deze aanpassing niet aangebracht worden.

Samenstelling van de ad hoc werkgroep:

W. Van Look, M. Crasson, M. De Ridder, G. Decat, A. Maes, L. Quaegebeur, A. Vander Vorst, J. Vanderstraeten

Professor G. De Backer,
Voorzitter van de Hoge Gezondheidsraad